

Temesvári Potrégaléria

Neumann Marika

Heinzi Tausk

A képeslap a Lugosi Neumann-házról rengeteg emléket ébresztett fel bennem. Persze sok nem temesvári emléket is, de sok mindent ami Neumann Marikával függ össze, tehát "indirekt" Temesvár.

Casa Neumann din Lugoj, str. Bisericii nr. 11. Primul proprietar – medicul Philipp Neumann, bunicul matematicianei Maria Neumann.

A harmincas évek második felében, egy pár nyári vakáció-hónapot töltöttünk, Édi bátyám és én, Lugoson, amikor szüleink Dalmáciában nyaraltak. Ödön, Marika apja (Duczi bácsi) és Ilka, édesanyja, (született Németh, számunkra Ilka tánti), az emeleti lakásban éltek; a földszinti, udvari lakások egyikében élt Jellinek Sarolta, született Németh, számunkra Sári nagymama, aki Ilkának nővére volt. Sári nagymama elszegényedett rokon volt aki anyjával, Németh Idával (Marika nagymamája), egészen 1938-ig ott lakott. Az emeleti lakásban akkoriban még ott volt az öreg Neumann néni (keresztnevére nem emlékezem), Marika apai nagymamája, aki rekedt,

rikácsoló hangon dirigálta a személyzetet. Mi gyerekek nagyon féltünk tőle, és gyerekkori emlékeimben mindenki más is félt.

Marika csak nyaranta volt ott, mert számtantanárnő volt a 'Râmnicul Vâlceai' leánygimnáziumban. Ugy tudom 1938-ban került Temesvárra, ha jól emlékszem barátja és 'mentor'-ja, profesor Mihăileanu segítségével. Ez a jó ember özvegy volt és még el is akarta venni (sikertelenül) Marikát feleségül. Az antiszemita törvények folytán Marika nem tudott tovább állami iskolában tanítani, és akkor lett a Zsidlic-ben tanárnő. Ilka tánti akkor költözött Temesvárra, és Marikával együtt a sogornőjénél laktak. László Czelesztin (Czöli tánti) a Brody házba lakott, Bega balsor, szemben a Naschitz házzal. Amikor a C.N.R. törvények folytán nem maradhattak zsidó háztulajdonban levő lakásban, akkor mindhárman beköltöztek a Ciobanu házba, akkoriban a cime Blvd. Regina Maria volt, utána hosszú ideig Blvd. 23 August, most pedig Blvd. Revoluției din 1989. Életük végéig ott laktak, mi gyerekek 'bagolyvár'-nak csúfoltuk, az idős lakosok és a sok ottlévő érdekesség miatt.

Marika nagyon érdekes egyéniség volt, kora és sokirányú tudása dacára volt benne valami egy gyerek naivitásából. Jó párszor volt nyáron nálunk Aradon, anyám többször próbálkozott férjhez adni, de teljesen sikertelenül, Marikát nem érdekelte a dolog. Tetséges tanítványai számára egy kiváló mentor volt, mind megmaradtak mint barátok iskolai végzettség után is.

Édi bátyám az 1940-41-es iskolaévben a 'bagolyvár'-ban lakott és nagyon traumatikus év volt számára. Úgy a gyerektelen Czöli tanti, mint Marika nem voltak alkalmasak egy 15-éves gyerekeknek a mentalitását megérteni, és Ilka tánti maga is szeretetteljesen terrorizálva volt sogornője és lánya által.

Még egy apró kép Marikáról:

1944-ben Édi bátyám érettségizett az Aradi Zsidó liceumban; az érettségi bizottságban a számtanos Marika volt, aki ebből a célból jött át Temesvárról, és persze nálunk lakott. A vizsga végén kijelentette hogy bátyám annyira rossz számtanba, hogy meg kell buktassa az érettségén. Semmilyen beszédje anyámnak nem használt, és a végén apám Ligeti Sámuel közbenjárását kérte, aki Temesvárról telefonon mondotta Marikának hogy ezt nem lehet csinálni, és bátyám így kapott elégséges érettségi bizonyítványt.

Neumann Maria https://hu.wikipedia.org/wiki/Neumann_M%C3%A1ria
https://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_Neumann